

Muistava-työkalun ohje:

NÄIN KÄYTÄT MUISTISAIRAUTTA SAIRASTAVAN ASUMISTILANTEEN ARVIOINTITYÖKALUA

1. Yleistä työkalun käyttämisestä

Muistisairaahan asumistilanteen arviointityökalu on tarkoitettu ohjaavaksi työkaluksi muistisairautta sairastavan henkilön omaisille, läheisille ja ammattilaisille. Työkalun avulla voidaan tarkastella omassa kodissaan (ei ympärivuorokautisen hoivan piirissä) asuvan muistisairautta sairastavan asumistilannetta, sen puheeksi oton ja tarkemman arvioinnin tarvetta yhdeksän osa-alueen ja niiden sisältämien kysymysten kautta. Työkalua ei ole tarkoitettu käytettäväksi suosituksena siitä, milloin muistisairautta sairastavan henkilön tulisi muuttaa kotoaan, vaan sen on tarkoitus toimia asumiseen liittyvien kysymysten puheeksi oton ja sen tarpeen tunnistamisen tukena.

Työkalu sisältää yhdeksän osa-aluetta ja niihin liittyviä kysymyksiä valmiine vastausvaihtoehtoineen. Työkalun täyttämiseen kuluu aikaa keskimäärin noin tunnin verran, mikäli tarkoituksena on vastata työkalun kaikkiin kysymyksiin (yhdeksän osa-aluetta, sisältää yhteensä 59–73 kysymystä). Työkalun yhdeksästä osa-alueesta voi kuitenkin myös valita vastattavaksi vain ne osa-alueet, jotka kulloinkin tuntuvat ajankohtaisimmilta. Työkalun osa-alueet ovat:

Muistisairautta sairastavan:

- asuinympäristö
- päivittäiset askareet
- sosiaaliset suhteet
- turvallisuus
- terveys
- muisti ja kommunikointi
- käyttäytymisen muutokset

Läheisen:

- terveys ja toimintakyky
- jaksaminen

Työkalun voi täyttää tietokoneella, tabletilla tai kännykällä.

Työkalu koostaa vastausten perusteella raportin mahdollisesta asumistilanteen puheeksi oton tarpeesta ja siihen liittyvistä huolenaiheista. Raportin tulokset ovat suuntaa antavia ja muistisairaahan tilanne tulee aina arvioida yksilöllisesti kokonaisuutena. Raportin mahdollisesti esille nostamat ja huomiota vaativat kohdat on hyvä ottaa puheeksi läheisten ja ammattilaisten kanssa sekä arvioida tarkemmin yhdessä niiltä osin asumistilannetta ja sen mahdollisia muutostarpeita. Muistisairaahan asumistilannetta tulee myös seurata jatkossa säännöllisin väliajoin.

Työkaluun täytetyt vastaukset eivät tallennu palveluun, vaan ne häviävät internet-selaimen sulkemisen jälkeen. Vastaukset nollaantuvat myös, jos palaa muistava.fi -sivuston etusivulle ja aloittaa työkalujen täyttämisen alusta. Työkalun koostama raportti kannattaa siten tulostaa tai tallentaa talteen heti työkalun täyttämisen jälkeen ennen internet-selaimen sulkemista tai paluuta aloitussivulle (ks. kohta 2.3 Tulosten yhteenveto ja raportin tulostaminen/tallentaminen).

2. Ohjeita työkalun käyttämiseen

2.1 Esitiedot

Aloita työkalun käyttäminen täyttämällä esitiedot. Valitse ensin, onko arviointityökalun täyttäjä **omainen/läheinen** tai **ammattilainen**.

Tämän jälkeen valittavanasi on, asuuko muistisairas yksin vai ei. Valitse **"kyllä"** vaihtoehto, jos muistisairas asuu yksin. Mikäli muistisairas asuu yhdessä läheisen kanssa, valitse **"ei"**. Valitse vaihtoehto **"ei"** myös siinä tapauksessa, mikäli muistisairas asuu yksin, mutta läheinen (esim. omainen, naapuri) käy hänen luonaan ja huolehtii hänestä päivittäin.

Kun olet täyttänyt esitiedot, paina "jatka".

HUOM! Voit muuttaa esitietoja tarvittaessa **"Muuta esitietoja"** -painikkeesta arviointityökalun oikeasta ylälaidasta myös myöhemmin. Tällöin aiemmat valinnat häviävät.

2.2. Arviointityökalun osa-alueiden täyttäminen

Aloita työkalun täyttäminen valitsemalla haluamasi osa-alue painamalla sitä koskevaa kuvaketta. Pääset tällöin täyttämään osa-aluetta koskevia kysymyksiä. Valitse kysymysten valmiista vastausvaihtoehdoista muistisairaahan tilannetta tai omaa tilannettasi läheisenä parhaiten kuvaava vaihtoehto ja paina **"jatka"**.

Täyttäessäsi työkalua sinut ohjataan osa-alueen päättymisen jälkeen täyttämään aina seuraavaa osa-aluetta. Mikäli et koe kaikkien osa-alueiden täyttämistä tarpeellisenä tai haluat täyttää ne eri järjestyksessä, voit palata päänäkömään "Takaisin päänäkömään"-painikkeesta.

HUOM! Jos haluat täyttää työkalun useammassa osassa, muista tulostaa tai tallentaa raportti jokaisen kerran jälkeen (tiedot eivät tallennu itsestään arviointityökaluun).

Voit kuitenkin muokata vastauksiasi palaamalla takaisin kyseiseen osa-alueeseen ja sen kysymyksiin niin kauan kunnes suljet selaimen tai palaat kokonaan alkuun.

Takaisin etusivulle

Muistisairaahan asumistilanteen arviointi

[MUUTA ESITietoja](#) [Tietoa palvelusta](#)

Valitse osa-alue aloittaaksesi.

Klikkaamalla pääset täyttämään osa-alueita

* TAKAISIN ALKUUN

Takaisin etusivulle

Muuta esitietoja

Muistisairaahan asumistilanteen arviointi

[MUUTA ESITietoja](#) [Tietoa palvelusta](#)

Päivittäiset askareet

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Kysymys 2/13 - Ruokailu ja ruoan laittaminen

Onko läheiselläsi vaikeuksia ruokailussa (syöminen ja juominen)?

☐ Ei ole vaikeuksia.

☐ On vaikeuksia, mutta hän pystyy ruokailemaan avustettuna tai siihen on riittävät tukipalvelut.

☐ On vaikeuksia. Hän ei pysty ruokailemaan itsenäisesti, häntä ei pystytä avustamaan sinä riittävästi, eivätkä tukipalvelut ole nykyisellään riittävät.

Voit liikkua kysymysten välillä

* TAKAISIN PÄÄNÄKYMÄÄN

EDELLINEN

JATKA

Takaisin päänäkömään

Edellinen kysymys

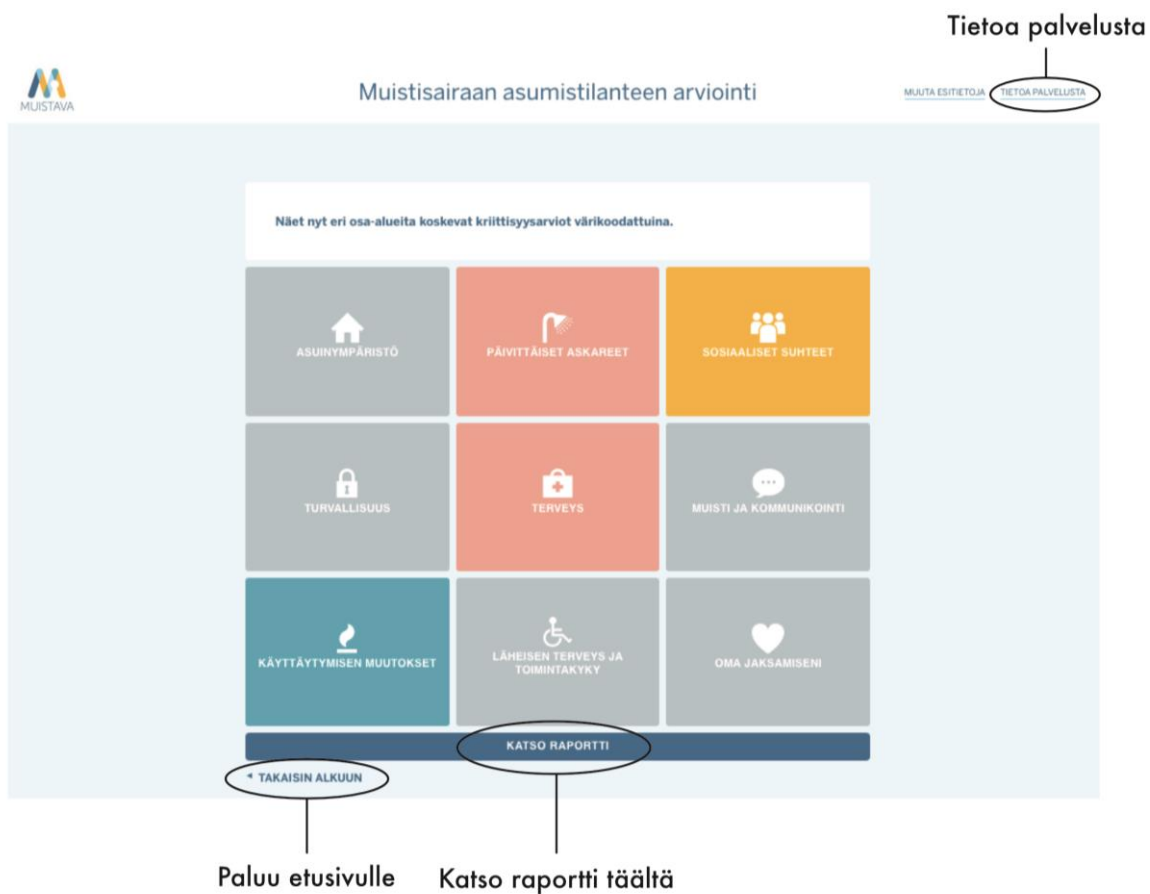
Seuraava kysymys

2.3 Tulosten yhteenveto ja raportin tulostaminen/tallentaminen

Vastattuasi kysymyksiin siirryt takaisin päänäkömään, josta näet eri osa-alueita koskevat kriittisyysarviot värikoodattuina:

- Sinivihreä = osa-alueessa ei huolta herättävää (edellyttää, että kaikkiin osa-alueen kysymyksiin on vastattu vihreällä vastausvaihtoehdolla)
- Keltainen = osa-alueessa jokin vastauksista / jotkin vastaukset huolta herättäviä, asuminen hyvä ottaa puheeksi
- Punainen = osa-alueessa jokin vastauksista / jotkin vastaukset kriittisiä, asuminen tulee ottaa pian puheeksi

Työkalu koostaa myös tulostettavan / tallennettavan raportin mahdollisesta puheeksi oton tarpeesta ja huolenaiheista muistisairautta sairastavan asumistilanteeseen liittyen (keltaiset ja punaiset vastaukset). Saat raportin auki päänäköymän alareunan **"Katso raportti"** -painikkeesta.

Tietoa palvelusta

MUUTA ESITIETOJA Tietoa palvelusta

Muistisaira-an asumistilanteen arviointi

Näet nyt eri osa-alueita koskevat kriittisyysarviot värikoodattuina.

ASUINYMPÄRISTÖ	PÄIVITTÄISET ASKAREET	SOSIAALISET SUHTEET
TURVALLISUUS	TERVEYS	MUISTI JA KOMMUNIKOINTI
KÄYTTÄYTYMISEN MUUTOKSET	LÄHEISEN TERVEYS JA TOIMINTAKYKY	OMA JAKSAMISENI

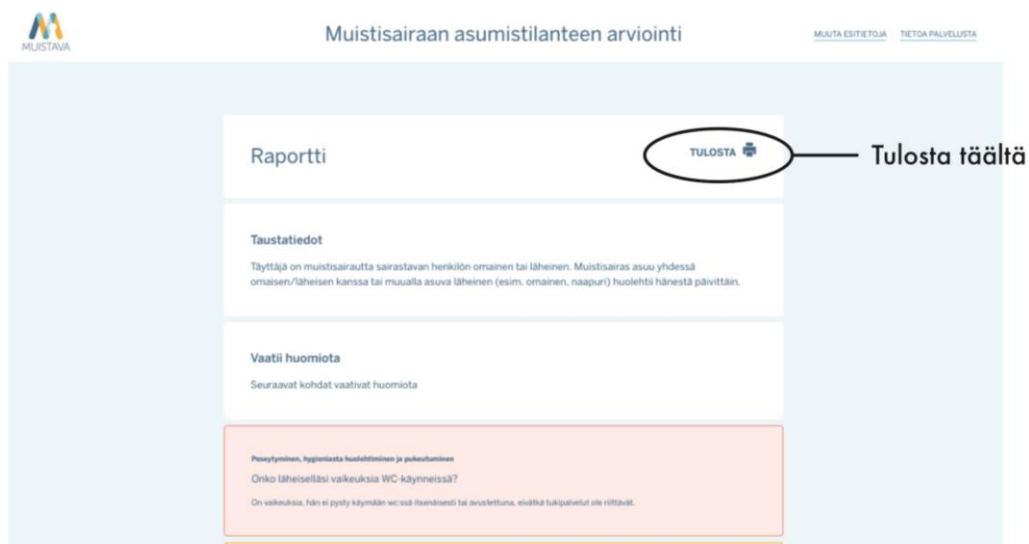
* TAKAISIN ALKUUN KATSO RAPORTTI

Paluu etusivulle Katso raportti täältä

Voit halutessasi tulostaa tai tallentaa raportin koneellesi sivun oikeasta yläreunasta löytyvästä ”**Tulosta**”-painikkeesta.

- **Tulosta:** valitse ”tulosta” → valitse tulostin ja tulosta
- **Tallentaminen tietokoneelle:** valitse ”tulosta” → valitse tulostinvalikosta ”Tallenna PDF-muodossa” tai ”Microsoft Print to PDF” → Tallenna → valitse haluamasi tallennuspaikka.

HUOM! Raportti ja kysymysten vastaukset eivät tallennu sivustolle, joten vastaamista ei ole mahdollista jatkaa myöhemmin uudelleen. Tulosta / tallenna raportti siis heti vastaamisen jälkeen tarvittaessa itsellesi talteen.

4. Lisätietoja

Työkalujen käyttö on maksutonta. Työkaluihin täytettävät tiedot eivät tallennu eikä niistä muodostu rekisteriä, vaan ne häviävät internet-selaimen sulkemisen jälkeen.

Työkalu on kehitetty Hoitotyön tutkimussäätiön (Hotus) ja Muistiliiton yhteisessä STEA-rahoitteisessa Muistava-hankkeesta (2018–2020). Lisätietoja Muistava-hankkeesta ja -työkaluista: hotus@hotus.fi. Muistava-työkalujen digitaalisen palvelun tekninen toteutus on toteutettu yhteistyössä Skholen kanssa.

HUOM! Työkalu on tarkoitettu ohjaavaksi työkaluksi tukemaan muistisairautta sairastavan henkilön asumistilanteen puheeksi ottoa niin perheen keskinäisissä keskusteluissa kuin keskusteluissa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Työkalu ei ole tarkoitettu käytettäväksi suosituksena siitä, milloin muistisairautta sairastavan henkilön tulisi muuttaa kotoaan. Kunkin muistisaira-an tilanne tulee aina arvioida yksilöllisesti myös muilta osin kuin mitä työkalussa on tarkasteltu. Muistisairautta sairastavan asumistilannetta tulee myös seurata säännöllisin väliajoin.